

1700

171

P-37

1894

ԹԷ ԻՆՉ ԸՍՍԻ

ՔԻՂՈՆ ՍՊԱՐՏԱՑԻՆ

200

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک ۱۲ شوال ۱۳۱۱ و ۶
نيسان ۳۱۰ تاريخی و ۳۳ نومرول رخصتنامه سیه
نشر اولمشدر

مصارفی آمریقان مسیونر شرکتی طرفندن تسویه اولتهرق
طبع اولمشدر

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐՏԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՅՅԱՋԵԱՆ

94

2010

30906-42

78-0

(5206-50)

14058-58

171
Թ-37
uv

ԹԷ ԻՆՉ ԸՍԱԻ ՔԻՂՈՆ ՍՊԱՐՏԱՑԻՆ

Ծերունին Անդրէաս կը սիրէր իւր ուն-
կընդիրներուն հետաքրքրութիւնը սրել, եւ
զայս կ'ընէր յաճախ առաւօտուն խանութի-
ն գրան վրայ իւր յաջորդ ճառին բնա-
բանին միայն մէկ մասը գրելով: Առտու մը
մինչ իւր խանութին առջեւէն կ'անցնէինք,
դիտեցինք որ կաւիճով գրեր էր

«ՄՏԱԾԷ»

բառը, որ մէկ առմամբ ազդեցութեանէ
զուրկ չէր: Մեզ շատ մտածել տուաւ
այդ, որովհետեւ քիչ առաջ եւ երբեմն
մեծ յաջողութեամբ այսպիսի միակ բա-
ռերէ գուշակութիւններ ըրած էինք թէ
արդեօք ի՞նչ պիտի ըլլար ծերունւոյն ամ-
բողջ բնաբանը. սա էր հրահանգիչ վար-
ժութիւն մը, որովհետեւ մեզ կը ծանո-
թացունէր առակի կարգ անցած շատ մը
պատուական իմաստուն ասացուածներ:

Այս առթիւ գործը զիւրացած էր, որովհետեւ առածին առաջին բառը այս զբոռւածն էր, եւ նախընթաց առածէն պատրաստուած էինք ներկայ ասացուածը գրտնել Յունաստանի եօթն իմաստնոց ասացուածներուն մէջ: Կէս օրէն հաջորդ տեսանք թէ ուղիղ էր մեր կարծիքը, վասն զի Քիզոնի առածը գրուած էր ամբողջ,

«ՎԱՆՃԱՆԸ ՄՏԱԾԷ»

«Հոս գտնուած ամէն բան», ըսաւ ծերունին Անդրէաս մինչ իւր ունկնդիրներն անոր խանութին առջեւ հաւաքուած էին, «հոս գտնուած ամէն բան կը վերջանայ: Մինչեւ իսկ ամենէն լաւ շինուած կօշիկները այնչափ կը հիննան որ անկարելի կ'ըլլայ զանոնք նորոգել», ըսաւ ծիծաղաշարժ ժպիտով մը, մինչ վար կը նետէր հին կօշիկ մը որ այնչափ մաշած եւ պատառ պատառ եղած էր, որ հնակարկատին կարողութենէն վեր էր զայն նորոգել: «Այո», չարունակեց, «եւ նոյն ինքն ծեր հնակարկատը երթալով նոյն բաղդը պիտի ունենայ, որովհետեւ աշխարհիս վրայ մարդկային կեանքը չուտով կը վերջանայ: Այս փոփոխութեանց աշխարհ մըն է: Եթէ նայիմ նստած տեղէս փողոցին այն կողմը

գոր կը տեսնեմ ասկէ, չառ մը փոփոխութիւններ կրնամ միտքս բերել: Կը յիշեմ անանկութիւններ որ գործերու վերջ տուին, եւ մահեր որ տուներ քայքայեցին, եւ մտադրութիւններ որ չգործադրուեցան. եւ գրեթէ անհամար տեղափոխութիւններ: Անխուսափելի է այս, որովհետեւ հոս ամէն բան ունի իւր սկիզբն եւ վախճանը:

«Տախտակին վրայ գտնուած առածը գրող իմաստունը սա գաղափարն ունէր թէ մարդիկ պարտին ամէն բանի վախճանը մտածել: Անոր ասացուածը իւր մէջ չառ բան կրնայ բովանդակել, վասն զի կրնայ անհարկել գործի մը կատարումը, կամ արարքի մը արդիւնքը, կամ սովորութեան մը ելքը, կամ սակարկութեան մը հետեւանքը, եւ անշուշտ պէտք է հասկնանք թէ կը պարունակէ նաեւ աշխարհիս վրայ մեր կենաց վախճանը:

«Ես միշտ չէի հնակարկատ: Էր ժամանակ երբ կօշիկներ չինել էր գլխաւոր գործս, բայց հնարքները եւ մեքենաները ձեռքով չինուած կօշիկներուն վերջ տուին: Սակայն եւ այնպէս, լաւ կը յիշեմ որ առանց կանխաւ լաւ մը մտածելու երբեք

դոյգ մը կօշիկ չչինեցի : Ամենեւին չէի ուզեր հարեւանցի կամ բաղդին թողլով չինել զանոնք : Միշտ առաջ կը մտածէի եւ սկսած ատենս կ'որոշէի թէ ինչ տեսակ կամ ինչ մեծութեամբ կօշիկ պիտի չինէի . ճշգրիտ չափեր կ'առնէի , եւ խնամով կ'ընտրէի ձեռքիս գործին տեսակին ամենէն յարմար նիւթերը , վասն զի ինչ որ տիկնոջ մը հողաթափին ամենէն յարմար էր , ամենեւեւին չէր գար գործաւորին կօշիկին :

«Աչկերտ ընկեր մը ունէի որ ինծմէ առաջ առանձին գործի սկսաւ , սակայն չյաջողեցաւ : Իւր գործերուն մեծ մասը յաճախորդներուն գոհացում չէր տար , եւ շատ ոտքի չյարմարող կօշիկներ ետ կը տրուէին : Ասոր միակ պատճառն էր անզգուշութիւն , մտածելու պակասութիւն , վասն զի ուրիշ կողմանէ էր լաւ աշխատաւոր մը : Շատ չանցած իւր գործը շահ չբերաւ , եւ օր մը խանութին փեղկերը գոցուեցան եւ խանութը ուրիշի վարձու տրուեցաւ : Եթէ մարդ մը կ'ուզէ իր գործը լաւ եւ յաջողութեամբ կատարել , առաջուց աղէկ մը մտածելու է թէ ինչ պիտի ընէ եւ թէ ինչպէս լաւագոյնս կրնայ ընել զայն : Լիովին վստահ եմ որ եթէ

մարդիկ խորհէին թէ ինչ պիտի ըլլայ իրենց ներկայ ընթացքին հետեւանքը , յաճախ կործանումէ պիտի ազատուէին :

«Երիտասարդը երբ գէշ ընկերներ կ'ընտրէ , չմտածեր թէ ինչ պիտի ըլլայ հետեւանքը : Հետեւանքն է միշտ մեղք եւ թշուառութիւն , յաճախ բանտ , երբեմն կախաղան : Չափահաս մարդը չմտածեր թէ ինչ պիտի ըլլայ իւր արբեցութեան վախճանը : Շատ սլարագայից մէջ անոր վախճանն է դուրսէն ինչ-որ մէկու հետ զինեմովի մահ : Խնամութեանին աչկերտը վախճանը չմտածեր երբ դրամարկդէն տասնոց մը կ'առնէ մարմարինոն գնտակ գնելու համար , կամ աւելի ետքը կէս մէճիտ՝ դրաւի մը վճարման համար : Վախճանը սակայն կը հասնի վերջապէս , որ է կործանում : Քիչ դեռատիներ անհոգութեան եւ ծուլութեան ունակութիւններ կազմած ատեն կը խորհին թէ անոնք ինչ հետեւանք պիտի ունենան , եւ սակայն անոնք կենաց մէջ յաջողութեան ճամբան բոլորովին կը գոցեն . կամ եթէ մարդիկ միայն զիտնային թէ իրենց համար ինչ թշուառութիւն կը պատրաստեն յոռի բարուց տեղի տալով , կամ միշտ խոժոռ եւ դժգոհ

ըլլալով, անշուշտ հիմակուքնէ աւելի զգուշաւոր պիտի ըլլային, եւ պիտի ջանային կազմել խորհելու ունակութիւններ որ պիտի միտին կեանքը ոչ թէ դառնացունել, այլ քաղցրացունել:

«Մտածէ վախճանը, քու կենացդ վախճանը: Մարդ չուզեր մահուան վրայ խորհիլ: Հաճելի նիւթ մը չէ սա, ու շատերու շատ աւելի սոսկալի է խորհուրդը այն վիճակին որ պիտի յաջորդէ մահուան: Ինչո՞ւ, ուրեմն, պարտիս անոր վրայ մտածել: Որպէս զի անոր համար պատրաստուիս: Որպէս զի այնպիսի պատրաստութիւններ ընես որ մահը դադարի սոսկալի բան մը ըլլալէ, եւ մահէն անդին եղածը ոչ եւս միտքը լեցունէ ահով: Սուրբ Դիրքը այս մասին շատերու զանցառութեան վրայ կ'ողբայ: 'Երանի' թէ իմաստուն ըլլային, ու աս բանը հասկընային եւ իրենց վախճանը մտածէին': Բ օր. ԼԲ. 29,

«Մահը ուշ կամ կանուխ ամենուս ալ կրնայ գալ, եւ չենք գիտեր թէ ե՛րբ, վասն զի մահը ամէն հասակի մարդոց ալ կը հասնի: Դեռահասակներ, դուք տղաքներ եւ աղջիկներ, մտածա՞ծ էք թէ օր մը սուրբ Աստուծոյ մը առջեւ պիտի ելլէք:

Դիտէք թէ այնպէս է. սակայն պատրաստութիւն ըրա՞ծ էք անոր համար: Ընդունեցէք Տէր Յիսուս իբրեւ ձեր սիրող Փրկիչը, եւ պատրաստ պիտի ըլլաք վստահութեամբ զնա դիմաւորել, եթէ շատ չանցած զինք դիմաւորելու կանչուիք, կա՛մ մահուան միջոցաւ կա՛մ նորա գալստեամբ. կամ եթէ շուտ չկանչուիք, յայնժամ կարող պիտի ըլլաք Իւր փառաց համար երկար եւ օգտակար կեանք մը վարել: Պատրա՞ստ էք Անոր համար ապրելու: Պատրա՞ստ էք զնա դիմաւորելու:»

Բոլորս ալ կեցած կը սպասէինք, կարծելով թէ ծերունին Անդրէաս ուրիշ բաներ ալ պիտի ըսէր, բայց չըսաւ: Կօշիկ մը առնելով սկսաւ աշխատիլ մենք ցրուեցանք, մեր ականջներուն մէջ զգալով հընչիւնը սա հարցման, «Պատրա՞ստ էք զնա դիմաւորելու:»

154

1700

445600

2013

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0025777

